

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

30.04.2019

Vår ref:

2019/5932

Deres dato:

29.04.2019

Deres ref:

Roland Johansen

Onsøybakkan 54

7070 BOSBERG

Saksbehandler, innvalgstelefon

Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Iverksetting av skadefellingstillatelse på ei gaupe - Onsøyen Gård i Trondheim kommune

Roland Johansen fikk tirsdag 30. april 2019 tillatelse til skadefelling av 1 (ei) gaupe innenfor inngjerdede hamninger for sau på Onsøyen Gård i Trondheim kommune. Bakgrunnen for søknaden var tap av ei søye den 27. april, samt tidligere skadesituasjon i januar der 3 søyer ble dokumentert tatt av gaupe. Det har også kommet bort fire lam i perioden 27. april – 29. april der gaupe er mulig skadevolder. Tillatelsen er gyldig frem til mandag 6. mai 2019 kl. 12:00. Tillatelsen ble formidlet muntlig til fellingsleder Roland Johansen tirsdag 30. april 2019 kl. 09:30. Dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Søknad

Det vises til muntlig søknad fra Roland Johansen mandag den 29. april kl. 14.24, om fellingstillatelse på ei gaupe som har gjort skade på sau innenfor inngjerdet innmark på Onsøyen Gård i Trondheim kommune. Ei søye er dokumentert tatt av gaupe natt til 27. april, samt at fire lam har kommet bort i perioden 27. april – 29. april. Gaupa har i tillegg tatt tre søyer i januar 2019. I søknaden opplyses det om at søker har opprettet et privat fellingslag. Navnene på personene som utgjør fellingslaget står i søknaden.

Lovgrunnlaget

Fylkesmannens myndighet til å gi skadefellingstillatelse på gaupe reguleres i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 b.

I naturmangfoldlovens § 18 står det blant annet:

«§ 18. Annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk....

b) For å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.»

Rovviltforskriften § 9 om Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling sier blant annet:

«Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltneemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak».*

Betingende fellingstillatelser

Miljødirektoratet delegerte i brev datert 14. februar 2019 myndigheten til å iverksette betinget skadefelling av gaupe til aktuelle fylkesmenn i forvaltningsregionene 5, 6, 7 og 8. For forvaltningsregion 6 Midt-Norge ble det satt en kvote på 2 (to) betingede skadefelling av gaupe for perioden 16. februar 2019 – 31. mai 2019. Myndigheten til å iverksette skadefelling av gaupe er med det delegert til Fylkesmannen. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. § 1 og § 6. Det er per i dag ikke felt gaupe i medhold av den betingede kvoten. Gjenværende kvote for regionen er følgelig to gauper.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. nml. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser også til Miljødirektoratets vurderinger av nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe den 14. februar 2019.

I følge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1519-2018 ble det registrert 15,5 ynglinger av gaupe før jakt i 2018 i region 6 Midt-Norge. Region 6 er dermed godt over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger. Gjennomsnittlig antall familiegrupper av gaupe i region 6 de siste tre årene (2015-2017) er på 16,2 familiegrupper også godt over bestandsmålet. NINA introduserte i 2011 en prognosemodell for framskriving av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Beregninger gjort i NINA Rapport 1519 ved bruk av prognosemodellen viser at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet også før jakt i 2019 (antall familiegrupper før jakta i 2019). Dette bekreftes av Rovdata i brev datert 6. mars 2019 der de presenterer en foreløpig bestandsstatus for gaupe i region 6 med 14 familiegrupper før kvotejakt i 2019. Ingen av familiegruppene som er registrert vinteren 2018/19 er registrert på Byneset eller i Trondheim kommune. Med bakgrunn i data fra NINA Rapport 1519 og foreløpig bestandsstatus fra Rovdata anser Fylkesmannen i Trøndelag kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Med bakgrunn i data og rapporter fra nasjonalt overvåkingsprogram for store rovdyr med NINA Rapport 1519 og Rovdata sin foreløpige bestandsstatus før jakt i 2019 som de ferskeste dataene anser Fylkesmannen kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 som godt nok til å fatte vedtak i saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En eventuell felling vil bli belastet den betingede kvoten for gaupe, og vil også kunne påvirke kvotefastsettelse for neste vinters kvotejakt på gaupe, slik sett vil ikke den samlede belastningen for gaupebestanden øke. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på gaupe, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Fylkesmannen anser derfor § 11 og § 12 som mindre relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater.

Miljødirektoratet har foretatt en nærmere vurdering av gaupebestanden i region 6, og setter en øvre ramme for hvor mange dyr som kan tas ut ved skadefelling i perioden 16. februar til 31. mai 2019. Fylkesmannens oppgave er begrenset til å vurdere konkrete søknader om skadefelling opp mot rovviltforskriften § 9.

Det følger av rovviltforskriften § 9 at områdets status i forvaltningsplanen skal vektlegges i forbindelse med vurderinger av søknader om skadefelling. I tråd med prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og tydelig soneforvaltning, skal terskelen for iverksettning av skadefellingstillatelse være lavere i områder utenfor forvaltningsområdet enn i områdene innenfor forvaltningsområdet. I følge forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6, er områdene hvor skadene er påvist innenfor det vedtatte forvaltningsområdet for gaupe i regionen. Skaden har imidlertid skjedd på inngjerdet innmark, og forvaltningsplanen sier da at terskelen skal være lav, uavhengig av om området er innenfor eller utenfor forvaltningsområdet.

Videre følger det av rovviltforskriften § 9 at Fylkesmannen skal gjøre en særlig vurdering av den konkrete situasjonen opp mot følgende 4 kriterier;

Områdets betydning som beitemark

Skaden og observasjonen av gaupa er gjort på inngjerdet innmark på Onsøyen Gård i Trondheim kommune. I følge forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 skal terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse da være lav, uavhengig av om området er utenfor eller innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Området er viktig som innmarksbeite for søkers sin besetning.

Skadenes omfang og utvikling

På tidspunkt for søknad er det dokumentert at 4 søyer drept av gaupe innenfor gjerdet. Ei av søylene ble tatt natt til 27. april, mens de andre tre skadene er fra januar. Skadene fra januar tillegges ikke betydelig vekt, men er en del av det totale skadebildet rundt Onsøyen Gård. I tillegg er fire lam savnet og ikke gjenfunnet i perioden 27. april – 29. april. Gaupe kan være skadevolder for disse også, men rødrev er også et alternativ. Det påviste skadeområdet er begrenset, men det vektlegges at skade skjer på inngjerdet innmark nær eiendommen.

Potensialet for fremtidige skader

Skadepotensialet vurderes som betydelig da angrep fra gaupe skjer på inngjerdet innmark rundt gården. Dyrene skal ennå gå ute en tid på innmarka, og gaupa kan potensielt gjøre mye skade. For å rette fellingsforsøket mot individet som har gjort, og kan forventes å gjøre mere skade, ber vi om at fellingsforsøket rettes mot de områdene der det er påviste skader av gaupe (innenfor inngjerdingen).

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Her vektlegges det at dyrene beiter på inngjerdet innmarksbeite. Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak vurderes derfor som svært begrenset.

Konklusjon

Skadefelling skal være et begrenset virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr. En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er påvist skade av gaupe i besetningen til Gunhild og Roland Johansen på Onsøyen Gård i Trondheim kommune. Skadene er påvist på inngjerdet innmarksbeite. Skadeomfanget så langt er begrenset, men det at angrepet har skjedd på inngjerdet innmark og nært gården, indikerer at skadepotensialet er betydelig. Gjerdet ligger innenfor forvaltningsområde for gaupe i region 6. I henhold til føringer fra forvaltningsplanen skal terskelen for å innvilge fellingstillatelse på innmark være lav, uavhengig av om området er innenfor eller utenfor forvaltningsområdet. Det må også tillegges at bestanden av gaupe i region 6 er over bestandsmålet.

Fylkesmannen knytter sin innvilgelse av søknaden om skadefellingstillatelse på 1 gaupe til rovviltforskriften § 9, og anser at potensialet for fremtidige skade er stor slik at fellingstillatelse bør gis. Fellingsforsøket skal rettes mot området der skaden er påvist; på inngjerdet innmarksbeite på Onsøyen Gård (Gnr/Bnr 267/1).

Fylkesmannens vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Miljødirektoratet datert 14. februar 2019 og med hjemmel lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 jf. §§ 1 og 6, gir Fylkesmannen i Trøndelag skadefellingstillatelse på 1 (ei) gaupe til Roland Johansen.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Alle som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med vilkårene før fellingsforsøk iverksettes, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
2. Fellingstillatelsen gjelder fra **tirsdag 30. april 2019 kl. 09:30 til mandag 6. mai 2019 kl. 12:00**, eller frem til gaupe er felt. Eventuell forlengelse vil bli vurdert av Fylkesmannen ved tillatelsens utløp.
3. Skadefellingstillatelsen gis til Roland Johansen. Fellingsforsøket skal rettes mot inngjerdet innmarksbeite på Onsøyen Gård med Gnr/Bnr 267/1 i Trondheim kommune.
4. Gaupe m/unger og dens unger er unntatt fra fellingstillatelsen. Dersom det observeres hunndyr m/unger i området hvor fellingsforsøket pågår, skal Fylkesmannen underrettes umiddelbart på tlf. nr. 930 60 221.

5. Roland Johansen oppnevnes som fellingsleder og har ansvaret for å koordinere fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Eventuelle endringer i sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag så raskt som mulig.
6. Som privat skadefellingslag har dere ikke krav på godtgjøring for å gjennomføre skadefellingsforsøket. Eventuelle påløpte kostnader (kjøregodtgjørelse, bompenger etc.) kan dekkes oppad begrenset til kr 30 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Søknaden om å få dekt faktiske utgifter sendes inn til Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 1. juni 2019. Legg ved kjørelog over kjørte kilometer og kopier av eventuelle kvitteringer. Søknaden om dekning av faktiske utgifter sendes inn via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter: <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>. Benytt skjemaet «Forebyggende tiltak mot rovviltskader for husdyreiere, tamreineiere, m.fl.
7. Det skal skrives en kortfattet rapport over skadefellingsforsøket. Rapport sendes Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 1. juni 2019.
8. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
9. Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på gaupe, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt og fangst. De som benytter rifle skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt for inneværende jaktår.
10. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
11. Den/de som sårer gaupe under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet gaupa. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
12. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt gaupe uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt gaupe ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
13. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta må kommunen gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til bufe i hundeloven.
14. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Trondheim kommune Postboks 2300
Torgarden

7004 TRONDHEIM